Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي څواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتې انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پيښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د " بهیر" د یارانو په نوم چې زه یې کیسې لیکنې ته هڅولې یم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامريي ځواک کې

نه یوازې زموږ په هیواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهیسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تیریدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکمیت واګې سستې شوې او ځای یې نثر ونیوه.د پښتو ادب په نړۍ کې لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چلیږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بیا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو لیکوالو په څیر لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستیو وختونو کې یې سمدلاسه د شعر له نیلي نه د نثر میدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پایلې یې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کیسو په فورم کې غوړیدلي دي. دا چې عابد ولې د لنډې کیسې لوری نیولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکیسې د اوریدنې او ویینې سره مینه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تیرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په دیرو او حجرو کې راټولیدل او کرۍ شپه به د کیسو په اوریدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتیا او مصروفیتونه زیات شول نو د اوږدو کیسو د اوریدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پیړۍ کې د اوږدوکیسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کیسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کیسه د شلمې پیړۍ په پیل کې لومړی د انګریزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بیا پښتو ته راغله. د ځینو تاریخ لیکونکو په وینا په پښتو ادب کې د لنډې کیسې لومړنی لیکوال راحت زاخیلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه یې لنډه کیسه لیکلې ده. د شلمې پیړۍ په وروستیو کې لنډه کیسه یو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په یون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه یې د (نامریي ځواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړاندیز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته ولیکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وویل: تغیر او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې لیکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه یو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زیاتې کیسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډیرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډایه زړه یو ځل بیا د هغه د کیسو په لوستلو پیل وکړ .

د عابد کیسې د موضوع له پلوه ډیرې ښې په زړه پورې او ریالیستیکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژوندیو واقیعتونو یو ښکلی انځور دی. کرکټرونه یې هم د لنډې کیسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځایه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوی، ژبه او نثر یې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وایې: لنډه کیسه باید په یوه ناسته کې وویل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپیرۍ او دیو) ترعنوان لاندې چې څه لیکل شوي، کیدای شي چې ادبي ټوټه یې وبولو، نه لنډه کیسه. همدا رنګه زماله نظره په ځینو کیسوکې یو څه فني نیمګړتیاوې هم شته. د بیلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کیسه کې پیل له پای سره په مستقیمه لیکه تړل شوی، غوټه یې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه یې سسپنس (تلوسه) هم کمزورې او کیسې یوه ژورنالیستیکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځینو کیسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بیلګې په توګه : د (میا صاحب) په کیسه کې د میا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوښي کې د هغه لوښي رنګ غوره کوي، نو بیا د دوه ګوتو د لیک په تهدیددومره ژر ځان بایلي چې دوه میاشتې له کاره پاتې کیږي. که په دې برخه کې کیسه لږه نوره هم غځیدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې میا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کیسې به یو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. یوازې خپل نظر مې څرګندکړ، کیدای شي ځنې لوستونکي یې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کیسې په ډګر کې لومړني ګامونه ایښي خو ګامونه یې پاخه او درانه دي. امید لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقیقت سره د خیال په متو د لنډې کیسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کیسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وایم او هیله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کیسو خوندواخلۍ

دیپلوم انجنیر ستانه میر زهیر

پیښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میا صاحب

ځان یې په میا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لاریې ډریورانو او کلینډرانو یې نه یوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرایه به یې هم ځنې نه اخیسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به یې آواز کاوه چې: " بچ شه بچیه! میا صاحب ته لاره ورکړه“

زموږ د نورو ډیرو کلیوالو په څیر یې د رخت د قاچاق کار کاوه.

یوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورینو لاره ډیره سخته کړې وه او که په چا به یې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به یې ترې واخیسته او د ضبط په کوټه کې به یې ترې واچوله. تیر مازیګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شیبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او یو پر بل پسې د روانیدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې میله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوریدل. ډریور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدینو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدینو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په څادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډریور چې رنګ یې الوتی و، له ځایه هم نه ښوریده. مجاهدینو زموږ په موټر ډزې پیل کړې او یوه سترګه یې ورته ناکاره کړه. بیا هم زموږ ډریور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدینو زموږ په لور پیاده حرکت راوکړ. یو څه اندازه چې رالنډ شول، نو میا صاحب خپل خیرن څادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودرید. مجاهدین دومره رالنډ شول چې د پښو کشارې یې هم اوریدل کیدو، نو میا صاحب د پیش امام په څیر په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز یې وویل:

"سترې مه شئ مجاهدینو ورونو، سترې مه شئ".

او بیا یې هغه څادر چې لږه شیبه له مخه یې ترې د جانماز کار اخیستی و، ځولۍ کړ او غاړې ته یې واچاوه او و یې ویل:

واچوئ مجاهدینو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګیږي او داچنده یې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ویرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پیسې ټولې شوې. میا صا حب له څادر سره پیسې مجاهدینو ته ورکړې یوه وویل: مشره! دا څادر دې ترې واخله. مګر میا صاحب ورته وویل: نه بچیه! څادر هم درسره یوسئ، چیرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندي له برکته زموږ پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان ګرځوني ته چې ورسیدو، ومو لیدل چې مجاهدینو یو عسکري موټر سوځولی و او څلور تنه عسکر یې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسیدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زموږ د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه یې وکړه. میا صاحب چې په مخکې سیټ کې ناست و، سر ور وایست او ویې ویل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر" .

عسکرو په یوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور یې حرکت وکړ او موږ په خپله مخه روان شو. تیاره په خوریدو وه، کابو ماخوستن و چې ګردي غوث ته نیږدې شوي وو. دا ځل میا صاحب له سر نه خولۍ را واخیسته او داسې یې وویل:

"د ظالم بچو! له مرګ نه خدای وساتلو. واچوئ د ګردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. میا صاحب له خولۍ نه څه پیسې په موټې کې نچوړې کړې او څه یې په خولۍ کې پریښودې او پر سر یې کړه.

په دې وخت کې ډریور موټر د ګردي غوث په تم ځای ودراوه. میا صاحب له شیشې نه موټۍ بهر کړ او ډریور ته یې وویل: استازه! حرکت وکړه، پیسې مې ورکړې. خو په حقیقت کې د ګردي غوث منجاور د میاصاحب په موټې په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که میا صاحب موټۍ سستولو. په څه شواخون څه پیسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پیسې میا صاحب د واسکټ په جیب کې تخته کړې.

زه له میاصاحب سره په نیږدې سیټ کې ناست وم، یوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د میاصاحب وار ونه شو، له جیب نه یې یو، یو نوټ را ایسته او په ورانه به یې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب که خدای مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتی وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودریدې، اودس دې چیرته تازه کړی و؟

میا صاحب وویل: د ظالم بچیه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ویلي او هغه ځادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تیر ماخوستن خپل کلي ته ورسیدو .

څو ورځې میا صاحب کار ته لاړ نه شو، یوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ میا صاحب وویل: " بچیه لارې خرابې دي، لارې .

میاصاحب زموږ په ګاونډ کې اوسیده، یوه ورځ چې څنګه خپل کور ته ننوتم، میا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې لیده چې ماشوم بچی یې په ترخ کې نیولی او یوه د خط لفافه یې په لاس کې ده، ویې ویل: " ته وګوره بچیه! چې دا خط چا رالیږلی دی، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدينو د جبهې له خوا. ميا صاحب تندي ته تېس ورکړ او ويې ويل: " دا څه وايې دا! نور يې څه ليکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پيل وکړ.

"ميا صاحب ستا په ښکاره شيطانت حکومتي قوې زموږ پر مجاهدينو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدين شهيدان شوي او هم يې له موږڅخه درنې وسلې نيولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته يې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

ميا صاحب چې د خط متن واوريده، يو ځل بيا يې تندي ته تېس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته يې مخ راواړوه او ويې ويل: " بچيه، د لوړې به مړه شئ، زه پوهيدم دا ظالمان ما ژوندی نه پرېږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې يوه ورځ نه يوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

ميا صاحب په ژړا او فرياد سرو، په دواړو لاسونو يې قوده قوده ږيره له مخه شلوله او په سرو سترگو يې د خپل کورمخه ونيوله. تقريباًً دوه مياشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ويره ويره گرځيده، نيږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمير ملامته کولم، يوه ورځ مې ورته وويل: ميا صاحب، ځه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما ليکلی و.

1988/ 02/ 03

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو يې څه پرده. که رښتيا راباندې وايې، سږ کال خو مې تر پنځه ويشتمې روژې پورې د تراويح يو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږويشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل يې چې په کور کې سره په ګډه ختم شريف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړی شوې وه، تقريباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ځيرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم يې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چايو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څويم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وويل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شميره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بيا مې تر اوسه د دوستانو په ديرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړې دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقيقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نيت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خوړو په قوتيو نظر پريوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کيدای شي د ختم اجنډا تغيير موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له يوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وويل:

"قاري صاحب چيرته د درې شپو ختم نيولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نيمايي اوښتې وه، چې ختم شريف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقيقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ويلې او د ختم ګډون کوونکيو به دآمين په مزو تړلې. هر چا د خوړو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بيا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پيسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډېره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونيوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نيولی و. په دوه شپو کې يې شپږ ويشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ويشتم روژه ماتپې څنګه وشو، لږه شيبه به لا تيره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنږدې اولرې سيمونه اوريدل کيدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دريو شپوختم نيولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چليدلې دغه وخت قاري صيب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته يې وويل :

ورونو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خير سره په ګينټه نيمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ځوان چې دكلاشنكوف شپيلۍ يې په سپينه ټوټه پاكوله وويل:

))قاري صيب اوريدلي ې دي چې داخترپه شپه خو څوك تراويح نه كوي .((

قاري صيب وويل:

((اختر چيرته دی دخدای بنده، سبا خوديرشمه روژه پوره كيږي)). بل ځوان چې دكټ په لنگه ناست واو دسگريټ نه يې اوږده اوږده لوگي ايستل وويل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر دركړي، پرېږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.

قاري صيب چې دكورنۍ مشر وليده چې حجرې ته راننوت ويې ويل:

))حاجي صاحب داځوانان نه پوهيږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته كوي. سبا حقه روژه ده . راځئ چې بسم الله كړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به يې خدای (ج) دركړي.((

قاري صاحب به لا نورهم څه ويل خود كور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته يې په فريادونو پيل وكړ. چابه ويلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپليو غوښتنه كوله او چابه دجرابو او بنيانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسليم شو. دلوټونو بنډل يې له جيب نه راوايست. دقاري صاحب په اوږو يې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ يې ورته په گوتو كې كيښودې او ورته يې وويل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد كوي. اختر يې جوړكړو. په دعا كې به مو انشاالله نه هيروې .

قاري صاحب بې له دې چې پيسو ته وگوري، په جيب كې يې ننه ايستــې او په تريــو تــندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په كشــرزوی غـــږ وكـــړچـــې دماشومانوداختربندوبست وكړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان وررساوه. ځان راته قاري صاحب ته په مباركۍ وركولو پوره وړی ښكاريدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو كې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس كيښوده او په خوشالۍ مې ورته وويل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووايي چې ستادې مبارك شي، وويل:

))ظالمانو بې وخته اختر كړ((.

1999/ 01/ 21

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وي. په زړه کې کرو او ریبو که څوك وطندار راپيښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چیرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بیا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تیره بیا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سیزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تیره شپه تر ناوخته په دیره کې ناست وم او سازیان مې چې خامه خوله هلکان دي، هم له ځانه سره ایسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خدای څوك راپیښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سرای کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو وارې طبله چي او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ایسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سرای را ننوتل او داسې يې وویل:

ـاستاذه، دا ستا په خوا کې دیره ولې بنده ده ؟

ـهغوی خو چیرته پروګرام ته تللي دي.

ـدا خو ښه نه دي شوي، موږ ورپسې له کوم ځایه راغلو او دوی نه شته. دا به څنګه شي، هلته په حجره کې یاران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

ـولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي یاستئ هغوی ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دی. زه حاضر یم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دی ؟

ـهو، د واده پروګرام دی، خو واده نن شپه نه دی. څو کسه یاران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دی.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د میدان اسره مې هم په زړه کې وغوړیده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شیبه کې د پروګرام ځای ته ورسیدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې يې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخیستې وه، زموږ په لیدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږیره یو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کیناست. په سُر او لی نه پوهیده، خو ټوله شپه يې د زړه براس وایسته. زما نظر د یارانو په جیبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځیدل چې یو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو یارانو پوخ قسم خوړلی وچې سره پیسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ویلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نوټ کړي سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نیمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره یې رخصت کړو او د ديرې مخه مو ونيوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پولیسو غږ وکړ:

ــدې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

ــله دې نږدې کوڅې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

ــپروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرميږې چې په دې سپينه ږيره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړي دي .

ــڅه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

ــغلی شه! د مجبور بچیه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تانې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

ــڅه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخير د يوې کلمې ورونه ياستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

ــغلی شه! د مسلمان بچیه، ته مسلماني پيژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رنړه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅيږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډير وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅيږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نيسي.

ــډير دليلونه مه وايه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنګه په ځای نه ودريږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ويلي دي. پټيبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

ــولټوئ صاحبه، چرسي نه یم، خو لږ شان بې خوبه شوی يم.

پټيبند ورته وويل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه شنه لوټونه ورسره دي.

ــصرف دوه لوټونه نورې پيسې يې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به يې نه وي سمبال کړي؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــنورې پيسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ـــزه خو په ځای وايم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك کړی و خو اوس په يقين بدل شو، په تاسې باندې د فحاشئ پرچه کټ کوم چې درې څلور مياشتې په جيل کې تيرې کړئ، ايله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ـــد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې راباندې مه جوړوه. موږ غريب خلك يوو، له مزدورئ پسې راوتي يوو.

ـــزه به تاسې ته دا مزدوري وښيم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پيسې مو څه کړې؟ شابه وښايه که نه تانې ته نږدې شوي يوواو چې يو ځل مې تانې ته حواله کړئ، بيا نو زما له لاسه هيڅ نه کيږي، سيوا له دې نه چې پرچه دربانديې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بيا تاسې په تانه کې نه شي خلاصولی.

ـــد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ـــپه سمه خبره تاسې پوهيږئ؟

-سمه خبره نو ځنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نيولي وي، نو دا درواخلئ او موږ پريږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ـــپټيبنده، سړی خو لارې ته راغی. ځنګه دې خوښه ده، که تانې ته يې حواله کوو، نو د خدای مسکينان دي، ډير به په عذاب شي.

يره اولدار صاحب، زه خووايم چې دا لوټونه به ترينه په دې خاطر واخلو چې بيا په دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پيښور، لالي باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضـــــرورت

شپه په پخیدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دریغه ټکاري سره بیدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوك یې؟

-یار، زه یم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترګي مشي مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسویلي مې ایستل؛ ورته ومې ویل:

سرمست خان، خدای دې خیر کړي، څنګه دې په دې ناوخته پیښه راوکړه؟

-یار، حال د ویلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی یم، که نه په دې نیمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بیا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بیماره ده، دومره پیسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکتر وایي چې کیس سنګین دی او اپریشن ته ضرورت دی، که ته یو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وایې؟ خدای دې خیر پیښ کړي.

-خیر به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پیسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پیسې نه شته، دا سل یو نیم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کیږي، نو واخله له تا قربان دي.

-یار په سل یو نیم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډیره مینه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځایه پیسې راوړم.

-یار، کوروداني نه دې راواخله.

-زما له کوروداني سره دومره پیسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته یقین وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پیسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندینۍ شونډه په غاښونو کې ونیوله، سر یې وخنډه، د لاسونو حلقه یې تر سټ تیره کړه او څو شیبې یې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ یې وګراوه او ناڅاپه یې زما د بغل جیب ته لاس تیر کړ. خدای کول چې زما په بغل جیب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شی به یې رانه پیسې ایستلې وې، ورته مې وویل:

-سرمست خان، ستا یقین نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جیبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه یې څه بوده نه کیږي، نو په تلو تلو کې یې وویل:

"یار زه څومره په امید راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خیر کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پیدا نه شي او چا ته ونه دریږې.

ما به نور څه ویلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځېدم،یو لړ اندیښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. یو دوست مې سترګو ته نیغ ودریده، چې تیر کال یې میرمن د اولاد د زیږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پیسې ورورم، خو دې خبرې به پښیمانه کړم، چې د پېښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چیرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نیسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ږیرې خریيلو لپاره د نایي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کیناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شیبه تیره نه وه چې سرمست خان د نایي په دوکان راننوتو. سترګې یې سرې وې او سترغلي یې پړسیدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بیمار څنګه دی؟

سرمست په بریتو کې موسکی غوندې شو، خوله یې زما غوږ ته رانږدې کړه او ویې ویل: "یار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدې وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کورودانې کالي (سره زر) ګانه کړل، هغه هم لاړې، د حریفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له یوه نه په دستخوشۍ کې واخیستو. بیمار میمار نه و، هسې یو ګپ و. یار، دا اسره هم ډیر بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمیر دی

د هجرت په اوم کال چې پېښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څېر مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. میاشت نیمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولي وو. خو د پېښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډېره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرایه ونیوه. په کومه محله کې چې زه اوسیدم، له هغې محلې نه یو کس چې ابرارخان نومیده، ځان یې د محلې د نماینده په توګه کاندید کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا یعنې په دوهمه کوڅه کې اوسیده او تر هغې چې انتخابات را رسیدل، نو په دیره کې یې ښه ګڼه ګونه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټې کې له ځینو ځوانانو سره سلام کلام پیدا شوی و. ځینو خو به راباندې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کینه، دمه شه، زوروره چیرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پیدا شوه. یو مازیګرله همدې یارانو سره یو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپین ږیري او ځوانان د چایو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. یو نیم به راوکتل او سم له واره به یې وویل چې ((میلمه ستړی مه شې، په خیر راغلی)) یوه مشروټ غوندې سړي په یوه ځوان غږ وکړ ((میلمه ته چای واچوئ)) یو ځوان د بسکټو د قاب سره د شیدو پیاله راته مخې ته کېښوده. یو ګوټ نیم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ یې په خبرو پیل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام علیکم، د هر څه له مخه درته یو ځل بیا په خیر راغلی وایم. ورونو تاسو پوهیږئ، چې زموږ محله یو چیرمین ته ضرورت لري او دې یو سیټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چیرمین و، تاسو ولیدو چې د کرپشن په کیس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پیژنئ او زما حریفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډېرې غټې سامۍ ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه یقین لرم چې تاسو به ما حتمًا کامیابوئ او دا کامیابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا میدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنیادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کینټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپایۍ لپاره لګوم

ابرارخان ته یو زلمي د اوبو ګیلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه یو غړپ وکړ. په دې وخت کې یو کس ودرید او ویې ویل :

((ابرارخان! که په خپلو بنیادي چلنجونو کې دې دا هم زیات کړې چې دا بازار ګوټې د مهاجرو نه سپاه شي، تاسو ته مالومه ده چې هر دویم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته یوازې د پیو خرخول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګیږي، که په دې مسئله هم اظهار خیال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائید کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم یوه بنیادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وویل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې ورو‌کې بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټریول ایجنسیو کې دوی شریك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودریدلي دي او دلته په پیښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځایونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به یې حتمي ورکوم او یا به پرې د کورونو او دوکانونو کرایه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان یې په چکچکو ونمانځه. ماته یې زیاتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به یې د مهاجرو په باره کې څه، څه ویلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې یې خلکو ډیرعزت کاوه، ځینو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پیپسي بوتل خلاصاوه .

یوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله یو او کله بل د چایو مازیګری نیولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګیدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماینده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکیو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو امیل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو یې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاریده .

په دریمه هفته ابرارخان د نماینده په حیث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځینې مسئلې به داسې هم وې چې تاڼه او کچری (ماموریت او محکمې)، ته به هم په کې لاړ. او چې هلته به یې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به یې پوره لس زره روپې اخیستې، چا ته چې به یې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور یې کړي. د مهاجرو سره یې هم اړیکې پیدا شوې وې. چاته به یې په تاڼو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به یې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به یې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډیرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به یې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پیدا کړې. په محله کې یې د پیښوریانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخیسته او له واره سره یې په کې د اته کواټرو نقشه پلي کړه. په درې څلور میاشتو کې یې کورونه جوړ کړل او مهاجرو ته کرایه ونیول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رویه کې ډیر زیات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به یې هیڅ بده خبره نه کوله. یوه ورځ ورته یو مهاجر دوکاندار چې د پیپسي له برکته یې ورسره ګپ شپ پیدا شوی و وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران يې، خو سخته ګيله مې در څخه پيدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډير سخت بدرد د مهاجرو پسې ويل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړی وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهيږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سياست دی او سياست د سيکې په څير دوه مخه نه، بلا مخونه لري او هر مخ يې بيل،بيل رنګونه لري. دا شپږ اوه مياشتې کيږي چې زه چيرمين شوی يم، ته ووايه چې د کوم يو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که يوه نيمه د خولې ټوکه مې له تا سره او يا له هاغه بل مهاجر سره کړي وي، هغه بيله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وي، انشاء الله اجرا کيږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ څومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخيستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ايسيده، خو ټولنيزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پيدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهيده چې زما ښه نه راځي او کله نا کله به يې زما د زوريدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر يونيم کال پورې په دې محله کې اوسيدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پيښور ښار په يوې بلې علاقې کې مې کور په کرايه ونيوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له ياده وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرين وطن ته په ستنيدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چيرمين و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان وليده چې د خپلو کواټرو مخې ته يې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وويل او که ما ورته هر څومره د ضروري کار دلرلو ويل، نه يې منله. په کټ کې يې کينولم او په خبرو يې پيل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخيستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته څومره سهولتونه دي، بجلي، ګيس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګيدلي دي. او تقريباً اوس خو ټول کورونه فلش سيستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نيکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وايو چې دا سرحد به له مينځه وړئ او په اټك کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د يوې مخې په منډه ياستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت يوه پاکستاني ته حاصل دی، يو مهاجر ته هم حاصل دی. بيا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان ياست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تير کړ، نو اوه کواټرو ته يې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر يې ليکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: " کرایه کیلی خالي هی " په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختیاره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمیر دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه يي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامرېي څواك د "باز"

زموږ په فولکلوريک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوريکو کيسو کې ضرور واکمن يا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کيسې پر ځمکه يوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتيا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سرى پاچايي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کيسې پر ځمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچايي تر پوړيو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه يې دا لومړنۍ کيسه ييزه ناسته په ښه شګون نيسم، پښتون غزل بول شاعر او کيسه ليکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې يو دروند اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې يو شاعر او ليکوال دی او په دريم ګام کې په ټوله مانا يو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کيسه ييزه ټولګه په غور سره ولولو او بيا يې د شخصيت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتياوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د ليکلو پر مهال يو دروند پښتون دی او د پښتانه سپېڅلتيا او درونډ واله يې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکترونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کيسه ليکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکيو څخه يو تورن کړي او د دار تر کړۍ يې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور يو داسې هنرمند دی چې ښکلا زېږوي، ښکلا ستايي او ښکلا په ګوته کوي. د يوه شاعر او د يوه ليکوال په شان د حساس او دردېدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی يې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې يو بې پرې انسان دی چې هر څه يې په يوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره يې انساني چلند کړی دی او يوه رښتني پايله يې ترې اخيستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کيسو درسره وغږېږم:

په دغو کيسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکيو ټولنيزو ستونزو انګيرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او يا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کيسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پیلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره یې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نیولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانیزي، کومه چې یې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنیټ د زمانې یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه یې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنیټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنیټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنیټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا یې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندي په اند کې هم اوسي. که څوک راڅخه خپه نه شي نو موږ تل د ځارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل یې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه یي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پیل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پیل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات یې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زیانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لړو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه یې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پیل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم یې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک یې غوټه پرانیزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه ربښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اورېدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شیخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د وړې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي ځواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښایي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړی دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغېز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړي ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړي، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوي وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښایي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوي دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښایي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند څخه نه غړېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړي او سرلاري لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پېیل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه دریځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال څخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پېژنم چې له دغه ناسم حکم څخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې سترې او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې مځکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکي وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۰۰۲/ ۲٤/۰۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

یره دا زلمیتوب هم یوه لیونۍ دوره وي. که رښتیا درته ووایم د فلم له لیدو سره مې د جنون تر حده مینه وه. په اونۍ کې به دوه دري ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټیدم او ځان به مې نیغ سینماته رساوه، مګر دومره په ویره لکه څوک چې په یوه لوی جرم پسې روان وي .

یوه ورځ له یوه ملګري سره یو ځای له ښوونځي څخه وتښتیدم او نیغه مو د سینما لاره ونیوله. په هغه سرك چې سینما ته غځیدلی و، په ویره ویره بیل بیل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی څوك خپلوان دې هم موږو نهویني. د سینما ودانۍ ته چې ورسیدو، تقریباً فلم پیل کیدو ته لا یو ساعت پاتې و چې ملګري راته وویل:

"خوښه دې نه ده چې د سینما تر شا له پیتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار ګرده مې پیدا کړې ده، یو سګرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو ګناهګارانو سیل هم وکړو. د ملګري خبره مې خوښه شوه، د سینما شاته کښیناستو، ملګري مې په سګرټ تشولو پیل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نیږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ لیرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنګه یې پر موږ سترګې ولګیدې، نو له ټکه یې پوښتنه وکړه:

_اوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په میده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وویل:

_سینما ته راغلی یم.

_غلی شه! سینما ته راغلی یم، دا زیږې سترګې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبیانو په سترګو کې والله کې ټکی حیا وي. د کمبخت بچیه، ته خو دې هغه پلار ته وګوره، والله چې په لمنه یې مونځ کیږي او تا بد بخته ته وګوره چې په څومره سپین سترګۍ سره وایې چې سینما ته راغلی یم. ته وار وکړه چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بیا دې د ځان سیل کوه، د ظالم بچیه له کور نه د مکتب په نوم راځې او بیا په سینماګانو ګرځې.

_عبدل ماما نن یې زموږ د مکتب ټول شاګردان د زیتونو فابریکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سینما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چیرته په میاشت نیمه کې یو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چریږه د اوقي بچیه، ته لا دلیلونه وایې بس درته مې وویل چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بیا د ځان سیال کوه، چې زه دې یو وارې پلارخنځیر ته ووایم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــبس درته مې وويل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبيګا ته دې د ځان سيال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه يې حرکت وکړاو په روانه روانه کې يې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ويرې د وهمونو لړې راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ــستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما يو څه ټکنی غوندې شو، مخ يې راواړوه او راته يې کړه:

ــزما به له چا سره څه کار وي، منډه يې ته به ځم، ستاپې له ما پورې څه؟

ــمنډه يې ته چې سړی ځي، نو په باچاهي سرك ځي، ستا غوندې ګوډپيرونه وړپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سينما له تګ نه ووايه، پروا نه کوي، زه به هم د زيور مور ته ووايم چې ماما ټوله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واورېدې، په تندي کې يې د ګونځو لارې وغځېدې، سترګې يې تنګې تنګې شوې، هيڅ يې ونه ويل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د ليدو په خوند تيره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له ياده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسيدم، نو د کور په لويو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زيور) يې په ترخ کې نيولی و، نو هر څه راته مخې ته ودريدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څيرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته وويل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سينما له تګ نه و نه وايې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، يوه رندانه موسکا يې وکړه، ناڅاپه يې لاس راوغځوه او راته يې وويل:

ته راکړه دا د پير صاحب قول چې ته به هم د زيور مور ته څه نه وايې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د يو بل لاسونه مو ښه کنبيمنډلي وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پيښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدایزده چې زرك له کومه ځایه زموږ کلي ته کډه راوړې وه، خو زموږ کلی یې د پلار نیکه وطن باله. په مړي ژوندي کې به تر هر چا د مخه نیغ نیغ کیده. د نورو ملګرو په پرتله یې له ماسره ډېره جوړه وه. شاید علت یې داو چې له ماسره یې کله هم جنګ نه و راغلی. که نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات کړی. او له همدې امله یې په سر کې خنډونه جوړ شوي وو. په سر یې ویښته کم او د پرهرونوخاپونه زیات معلومیدل. او له دې وجې به یې تل یوه خیرنه خولۍ په سروله

د بیسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولګي څنګه رارسیدلی و. له هغې ورځې راهیسې چې زموږ په ښوونځي کې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټکولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون کې راغی، همغه خیرنه خولۍ یې په سر او چپلکې یې په پښو کړې وې، چې د ښوونځي د هلکانو د ریشخند له وجې له ښوونځي نه په تیښته مجبور شوی و. کله چې د خلقیانو حکومت په درز خرپ کې راغی، نو د " هورا " په نارو به یې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له برکته یې د ښوونځي د مدیر صاحب پام ځانته را اړولی و .

داسې وخت هم راغی چې څو کاله مې د زرك سره هیڅ ونه لیدی شول . زه هم د منځني ښوونځي نه لیسې ته تللی وم. یوه ورځ چې د لیسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترګې ولګیدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د میدان په یوه څنډه کې څو تنه په ستیج جوړولو بوخت وو، د رسمیت زنګ وهل شوی و، ټولګي ته ننوتم، د تدریس لپاره معلم نه و راغلی او هلکانو یو شور جوړ کړی و. اخر د تفریح زنګ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولګي ته را ننوت او داسې یې وویل:

-نن د ښاري کمیټې د لومړۍ ناحیې منشي صاحب لیسې ته تشریف راوړی، له هغو شاګردانو څخه چې تر اوسه یې د ګوند د غړیتوب افتخار نه دی تر لاسه کړی، جداً خواهش کیږي چې د منشي د راتګ په ویاړ دګوند غړیتوب تر لاسه کړي او هم په منظم ډول د ستیج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې کوي.

دټولې لیسې شاګردان په منظم ډول د ستیج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار یې کاوه، چې په دې کې یو ځوان چې لوکس پتلون یې اغوستی و، نیك ټایي یې تړلې وه ، د لاسونو په پړقا کې ستیج ته راغی او دا رنګې خبرې یې پیل کړې:

-انقلابي ځوانانو! د شکر ځای دی چې د ټولنې عام قوانین عیني دي. نن ډیر خوشحاله یم چې ستاسې په منځ کې ځان وینم، د ویاړ ځای دی چې د زخمتکشانو انقلاب د پرمختګ په لورې روان دی، دا انقلاب دی او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعليم يافته پوړ ته اړتيا لري. تاسې ځوانان ياست چې انقلاب د برياليتوب تر وروستي بريده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولېږئ چې وايي " له موږ سره يو نا مريي ځواك مرسته كوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې ځيرې يې زما توجه جلب كړه، يو تت شان تصوير مې په ذهن كې وده كوله، په چورت كې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، يو دم مې هغه تت تصوير په ذهن كې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دی. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افاديت خبرې كولې او له ماسره يې د نږدې ليدو تلوسه ورو په ورو ډېريده.

غونډه پای ته ورسيده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه وليدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه يې راڅخه وپوښتل چې د ګوند د غړيتوب افتخار مې تر لاسه كړی او كه نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وويل: دا خو ډېره د خواشينۍ خبره ده، چې تر اوسه لا په تيارو كې اوسې. ځان ويښ كړه او له تيارو راووځه. كه په كلي كې دې له اشرارو سره ګذاره نه كيږي، نو د ښار په لومړۍ ناحيه كې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ويل خو يو ساتونكی په منډه منډه راغی او ويې ويل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري كار لري، مهرباني وكړئ جيپ ته تشريف راوړئ".

زرك په تلو تلو كې د خپلې شعبې ادرس راكړ او په كلكه يې را څخه وغوښتل چې يو ځل به خا مخا ورځم. بيا مې له زرك سره ليده كاته ونه شول. سره له دې چې څو وارې يې پيغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پيښور ته په كډه لاړم .

پوره دولس كاله وروسته چې نظام بدل شوی و، هر چا كولای شول چې په آزادانه ډول خپل هيواد ته لاړشي. زه هم په ډېر شوق خپل هيواد ته روان شوم. څو ورځې په كليو، بانډو او ښارونو وګرځېدم. يوه ورځ د ښار په يوه برخه كې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس كيښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دی، خو په پخوانۍ دبدبه كې نه. رنګ يې الوتی و، په شونډو يې پترۍ ولاړ وو. په بدو ورځو ښكاريدو، تر روغبړ وروسته يې د خپلې شعبې ادرس راكړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه كې كار كوې؟

زرك راته وويل: هو، زه د شعبې د امر سكرتر يم او په عين حال كې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سيمټي فرش پرته دوه چوكۍ او يو ميز درلودل. د ميز له پاسه تلفون ايښی و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوكۍ د ناستې راته وويل. كيناستم، پر خبرو مو پيل وكړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره يادوله او هغه به د مسكو د عيش او عشرت كيسې كولې. په خبرو خبروكې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځېدل چې راځه مفت تلیفون دی، له ترور کره دې یو زنګ ووهه. زه لا د تلیفون د نمرې په یادلو کې وم چې ناڅاپه تلیفون د میز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته یو ځای متوجه شوو، تلیفون د میز کوز سر ته ورسیده، اخر له میز نه په هوا شو او په هوا کې یې هم حرکت دوام درلود، چې زرك وویل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ویل چې له مجاهدینو سره یو نامریي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تلیفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبرپیمانه لبریزه شوه، غږ یې پرې وکړ:

"هلکه څوك یاست چې د تلیفون مزی کش کاږئ" .

د چت له خوا یو دروند غږ راغی چې ویل یې " یه خلقي! مه ګړبیږه، زه یم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له یوه سره مې لاس اچولی و، مګر خدای خیر کړ. اصلي سګرټ به ولګوي او بیا به وایي چې دا خو نقلي دی. یو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، یو شی به لا راوتی نه وي چې بیا یې نقل جوړ کړی وي.

رښتیا زه د پېښور په یوه ګڼ بازار کې د سګرټ خرڅولو کراچي لرم چې پېښوریان یې ګاډی بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پیدا کیږي، مګر زه هم دومره مفت نه یم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحادیې مشر راته د زنځیر د ترلو او خلاصولو وظیفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځیر له برکته مې په منځ سرك د سګرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت ګڼه ګوڼه وي. خو د پشکال په ماسپښین کې په کې کراره کراري وي. چیرته یو کس نیم په کې ها خوا دې خوا کیږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خریدار په کې هیڅ درك نه لګي.

په همداسې یوه ماسپښیني کې د خپل کار په چوکې ناست وم چې په یوه ملنګ مې سترګې ولګیدې، برګه خولۍ یې په سر وه، د کمیس پر ځای یې بنین اغوستی و، په ترخ کې یې تبرزین نیولی و، رنګداره ټوټې یې په متو ترلې وې، کچکول یې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان ګرځیده او لاسونه به یې د هندوانو د نمستی په څیر غبرګول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نیمه اچوله او چا به بینوا رخصتاوه.

ما ته یې تاند زلمیتوب رایاد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سینما مخه به مو ونیوله. کله چې به د سینما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقیدت په توګه لاسونه غبرګ کړل او د رام رام نارې به یې وهلې، نو د سینما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوریدل کیدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له ګناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوګرځیدم، نو ملنګ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خیرات ورکولو کې دومره میړنی نه یم، خو نه پوهیږم چې ولې مې له ځانه سره پریکړه وکړه چې که ملنګ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم ګوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنګ زما په کراچي نظر ولګیده، سپك قدمونه یې راواخیستل، د غوږ له غاړې نه یې سګرټ راواخیست، څو یې چې ګوګرد پیدا کاوه، نو زه له خپل ځایه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آګاه ووتل. ملنګ سم له واره لاسونه غبرګ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات یې تکرار کړل.

ملنګ سګرټ ولګاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه یې له یوې دردوونکي ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځایه طبعه خړه وه او څه له دې پیښې سره خړه شوه. د ملنګ څیره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورایه مې په یوه لوړ دنګ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګیدې چې په خولو کې لوند خیشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ یې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پیښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځایه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودریدم او په ډیره عاجزۍ مې ورته وویل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هیره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې څخه چې سړی ځواب راکړي، ایسته یې پوریې وهلم او بیا یې وویل:

"ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخیشته".

زما پریشاني نوره هم زیاته شوه. تر تیر مازیګر پورې مې چرت ډیر خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې یو شاعر ملګری مې څنګ ته راغلو، په ترخ کې یې په شین پوښ کې نغاړلی کتاب نیولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تیر کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټینګ کړ او ویې ویل:

"پریږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته یو ځل بیا ملنګ را په یاد شواو ملګري ته مې وویل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخیست او چې څنګه مې په لیمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې یوه مسته مانا خیزه خندا وکړه. ما په بیړه کتاب له پوښ څخه وایست چې غټ غټ یې پرې لیکلي وو "ګرنتهـ" مصنف "ګروهـ نانك" یو ځل بیاملنګ را په یاد شو، څو شیبې مې د لاشعور په ویړه پرده د ګندهارا تهذیب فلم وڅرخیده، په ایمان وویریدم او امنت بالله مې په ځان وویله .

2001/ 04/ 25

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په ځنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنۍ نه وه شلولې او میندې به یې له موږ کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زموږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې ښکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردي ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که رښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې موږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زموږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخني راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واوره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسونه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شېبه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرچې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېړه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرځوونکو په وړاندې د ډاکټر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکټر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکټر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نېغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرڅه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکټر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او څومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکټر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکټر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېږې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیږي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیړي وهلې یې، راځه بلا ګۍ دې واخلم، ځنډ مه کوه چې د زیړي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زیږي نه یم وهلی، خو مور ته مې څنگه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ویلی چې ما د وینې په سودا کې تاوان کړی دی. زیارت ته ورسېدو، مور مې څو وارې لاس نیولی د زیارت نه وگرځولم، له منجاور نه یې راته بندونه واخیستل او ډېره شیبه یې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زیارت منجاور مې مور ته وویل:

”بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالگه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي“.

ما چې د یوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تیاره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته یې تکیه ووهله، سترگې یې پټې وې، خو اوږده اوږده سا یې اخیسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهیرتیا او زما فریب په مغزو کې یو توپان راوست او چې مور مې لږه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چیک اپ ټوله خبره مې ورته سپینه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه یې راته وویل:

”چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ویلې، چې دا تکلیف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي“.

له زیارت نه په واپسۍ مې د مور په وینا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نېغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چیک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وینې په بینک چیټ راکړ، خو په بینک کې زما د وینې گروپ میلاو نه شو. په وینې خرڅوونکو کې مو هم ولیدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وینې سره یې وینه برابره وي. د علاقې د چرمین نه مو د وینې د خیریه هسپتال په نوم چیټ واخیسته، هلته هم پیدا نه شوه. د هغوی په ذریعه مو په اخبارونو ریډیو او ټې وي کې د وینې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وینه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې یو ځل بیا په مغزو کې توپان راوست.

”ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده. ستا وینه ډېره... ستا وینه“....

د وجود کمزورتیا او ورځ په ورځ د مصیبتونو لړۍ د ژوندانه د ستړیا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنگ شوی و. د ملنگ بابا په زیارت کې مې خپله کوډله رایاده شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، یوه ښه شېبه مې د زیارت په بوټو نظر واچوه او د گلاب په هغه بوټي چې ما یې تر لاندې خرچه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په یاد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرچه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطایۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستیکي گوتۍ کې بنده تړه (پاکټي شراب) په گوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وینو وروستی گوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډیر سترې کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کي بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوي مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر ګرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنګین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې ګنې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چي زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود ګذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځینې چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډیرو به مې دا ټکی اوریده چې " سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه رابانديې دومره ډیر شوي دي چې دسر ګرولو ته هم نه یم وزګار، بخښنه غواړم " په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړي لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : "څه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې" زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی ووایه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښی و او دیوې بلې اداري سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تي له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډیر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایي چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لګیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړي شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچې دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې ګنې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سګرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کیښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چي مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پیل کې تر تلاوت وروسته یوه فرهنګي ملګرې وویل : " زما قدرمنو لیکوالو او شاعرانو ! ما د یوې موسسې سره ژمنه کړې چې دیوې جریدې مسوولیت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هیله کوم چې خپلې لیکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شیبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کیسه د نقد لپاره ولوستله، یارانو یې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستیج نه راکوزیدم نو هغه فرهنګي ملګرې چې له مخه یې دلیکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او لیکنه یې زما له لاسه کش کړه. ما خپله لیکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وویل : صاحبه ما له یو چا سره وعده کړې، چې دا لیکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله لیکنه درکوم. خو ملګرې لیکنه کلکه نیولې وه او ټینګار یې کاوه چې نه همدا کیسه به راکوې. ما یې پر نه ورکولو ټینګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله یې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو یې وویل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوریدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګرې لیکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ایسته.

1382/12/01

کابل، خیرخانه

عابد او نامرئي ځواک

که له پښتو شعر نه راتیر شوو، لنډې کیسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کیسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. ځکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوی دی او د شعر له اسمانه یې د لنډې کیسې میدان ته رادانګلي دي. کوښښ یې کړی دی چې د پښتو ادب لمنه په " نامرئي ځواک" نوره هم پسې ښکلې کړي.

عابد په پښتو ادب او په تیره بیا د برې پښتونخوا په هاغه شاعرانو او لیکوالانو کې شمار دی چې د هجرت په چاپریال کې یې شعرونه او کیسې لیکلي دي. او په اسانه یې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر یم او نه لیکوال، خو دومره باید ووایم چې لنډې کیسې په پوره لیوالتیا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځایه چې ما ته مالومه ده د لنډې کیسې سرلیک باید په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به یې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تیره بیا د کتاب نوم خو باید چې ډېر جذاب او په زړه پورې وی. زما په نظر که کوم بل ښه نوم یې ورته غوره کړی وای بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځينې دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. كه لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به ګورو چې په ميلونونو وګړي د لنډې كيسې او ناول لوستونكي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلكې عام وګړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو كې ناول او ياهم لنډې كيسې لولي.

د عابد نامريي ځواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې كيسې يې په كې راټولې كړي دي چې د لنډې كيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په كيسو خپل نظر په لاندې ډول كاږم

د " ميا صاحب" كيسه كې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په ګرځوني كې د مجاهدينو راوتل، په كمې ډكې كې د عسكرو برچه پک دريدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. كيسه په زړه پورې ده.

"په كړس كړس مو وخندل" كيسه كې عبدل ماما د جلال آباددی او په بدلمنو كوڅو ګرځي. څومره به ښه وای كه عابد صاحب دا كوڅې په سمه توګه راپيژاندلای وای. ځكه چې اوس به هغه كوڅې نه وي او يا به ما غوندې ډېرو مسافرو نه وي ليدلې.كاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورګري په خلاص مټ كړای وای.

له دې پرته " شكست" مباركه شپه" د قربانۍ چمړې" قيمتي وينه" ياهو. كام" دا ټولې كيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليكل شوي دي. كه عابد په دې كيسو كې هم په ښه توګه د پيښور انځورګري كړې وه، مثلاً د پيښور د ختو كورونه، د چكړو نه ډكې كوڅې په شاډنډ كې د ميښو كتارونه لكه د روسانو د شوبلو كاروان، د ريكشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل كاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د كيسو خوند به يې يو په دوه شوی وای .

د " ښاپيرۍ اوديو" كيسه كه لږه غځيدلې وای نو كيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو كيسو كې كركټرونه پر ځای كارولي دي. هر كركټر ته يې ژبه وركړې ده. يوه يادونه بايد وكړم چې عابد ځينې كركټرونه په اردو وزمه انګليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس كې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليكلي وو. ځكه چې هغوو لوستونكو ته به په كې ستونزې نه وي څوک چې په اردو وزمه انګليسي نه پوهيږي.

په اخيره كې عابد صاحب ته د دې ټولګې په چاپولو مباركي وركوم او هيله لرم چې په راتلونكي كې به تر دې لا ښې لنډې كيسې وليكي.

سليم حيات غربي لندن ٢٠٠٤/٢/ ٢٥

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ صاحب

سره له دې چې ږیره بریت یې پاك خرییل خودمحلې خلکوبه شیخ صاحب باله. ده دشیخ جنرل سټورپه نوم په محله کې ترهرچاغټ دوکان درلوده. ددوکان په سریې ځان ته داوسیدومناسب کورجوړکړی وچې دی اودده ښځه پکې استوګن وو. شیخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوکان ته یې دوه تنه شاګردان نیولي وو. هغه دمحلې له خلکوسره جوړتازه په ورین تندي کوله خودمحلې دخلکوپه دې ښه نه ایسیده چې شوم سړی و. تنخوادارو ته به یې ترتنخواپه پورهم سودا ورکوله. که پوره ورې به په ټاکلي نیټه پورپرې نه کړ، نودشیخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره ورې نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به یې سودوتاړه. پوره وړی به مجبورو،که په دې تنخواکې نه و، نوبلې ته خوبه یې خامخا پوروړپې کړی و .

شیخ صاحب د پریم چند هندو زوی و. پلاربه یې په همدې دوکان کې تیل مالګه خرڅوله. په دوکان کې ځوزاړه ټیمان او شکورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسین لوښـي به یې اخیستل او خرڅول. په پورتنۍ الماریۍ کې یومنګی، یوه کوزه او یو چیلمچي د هغه د وخت یادګار وو. شیخ صاحب به دپنځه شپږ کلونوو، چې مور یې مړه شوه اوداوس چې د پیرصاحب د کور تر شا د شیخ صاحب کوارټرې دي، دا پخوا لوی میدانی و، چې په همدې میداني کې یې وسوځوله.

شیخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به یې په دوکان کې پوره لاس کوو. د ماشومتوبه یې ځیرك اموخته کړی و. دهندوستان دتقسیم په وخت شیخ صاحب پوره زلمی شوی و. خط اوبریت یې راغلي وو. دملا نه به یې یوه چاړه ترله اولاس کې به یې کړیۍ اچولې وه. دپاکستان دجوړیدو نه لږه موده وروسته یې پلارمړ شو او شیخ صاحب یوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ کرکه سیواشوې وه. ځوك هندوستان ته لاړل او ځوك پاکستاني شول. شیخ صاحب هم ایمان راوړ. نوریې نوسیالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوکسانو کې چې دشیخ ورسره رقابت و یوهم پیرصاحب و. پیرصاحب هم په ټوله محله کې پیژندلی شوی سړی و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پیسې یې راټولې کړې وې دپراخه انګړخام کورېې درلود. په یوه کونج کې یې دوه کوټې وې چې په یوه کوټه کې به پیرصاحب استراحت کاوه او په بله کې به یې عقیدتمندو ته تاویزونه ورکول. دانګړ په منځ کې یې دتوت یوه ونه ولاړه وه چې سیوري ته به یې پنځه شپږ تنه خاص خاص مریدان هروخت ناست وو. دشیخ صاحب سره یې په دې نه لګیده چې دده په باب به یې زهرجنې خبرې کولې. که ځوك به دلرې ځایه دپیرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به یې دشیخ صاحب نه پوښتنه وکړه شیخ صاحب به ورته وویل :

هغه جعلي پیر! هغه فراډي! ورروه که پیسې دربانديې زیاتې شوي وي، چیرته خوار غریب سره مرسته وکړه، خو د دې فراډي پیر په دام کې ځان مه ګیروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب به همیشه د محلې سپینږیرو ته د شیخ صاحب نه دا ګیله کوله چې عقیدتمندان یې له لارې ستنوي. او دا به یې هم ویلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاویزونه هم کړي دي او دا هر څه یې د ده د تاویزونو له برکته پیدا کړي دي.

په پیل کې د پیر صاحب او د شیخ صاحب په اختلاف څوك نه رسیدل، خو یوه ورځ چې شیخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وویل:

"ډېر ښه مارکیټ په کې جوړیدی شي، خو دا پیرګوټې یې په هیڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان لیږلي دي، خو دا پیرګوټې ورته غا ړه نه ږدي.

پیر صاحب چې په دې پوه شو، چې شیخ صاحب ترینه نه اوړي، نو د دوه تنو مریدانو په لاس یې د شیخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شیخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو یې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قیمتي څیزونه یې له خرڅلاوه ایستلي دي. په دې ورځ شیخ صاحب چاته څه ونه ویل. بله ورځ چې مږو خپل فعالیت لا تند کړی و، نو د شیخ صاحب فریاد ټولې محلې ته ورسیده. پیر صاحب راغی او شیخ صاحب ته یې وویل:

"شیخ صاحب، په دوکان کې دې یوه توره پیشو وساته، د مږو به بیا مخ هم و نه وینې. خو دا یوه خبره ښه په غور واوره چې په خیټه به یې مږه ساتې. پیشو چې په خیټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شیخ صاحب د پیر صاحب مشوره خوښه کړه. یوه توره پیشو یې راوړه او په دوکان کې یې خوشې کړه. تیر ماخوستن یې په یوه کاسه کې نیم غوښن هډوکي راوړه او پیشو ته یې مخې ته کیښودل. دوکان یې وتاړه او نیغ کور ته وخوت.

شیخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چایو له پیالې نه یې په مزه مزه یو یو غړپ کاوه چې ناڅاپه یې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نیغ پورته شو، د کوټې کړکۍ یې خلاصه کړه، سر یې ور وایست او د دوکان پورو دروازو ته یې وکتل. قلفونه یې له نظره تیر کړل، چې په دې کې بیا د د لوښو د جنګیدا غږونه پورته شول. شیخ صاحب په یوه منډه له کوره ووت او چیغې یې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. یه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شیبه کې د محلې ټول خلك د شیخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شیخ صاحب فریاد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګیدا آوازونه واوریدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شیخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورنږدې شول او وار په وار یې د وره په چول کې ولیدل. په دوکان کې یو مسین منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څیر له الماریو سره لګیږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شیخ صاحب چې دا حال ولید، سره لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود یې لکه د پاڼې رپیده، هغو دوو تنو په تعجب سره یو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پیدا شو ډېر په دې عقیده وو چې سړی سود خور دی، نه به یې دا دنیا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي رواني وې، چې پیر صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چیلم له سرۍ نه پوره نیم ګز لمبه ایستلې وي او له سترګو نه یې د اور سیندونه لاړې کوي، ویې ویل:

"شیخ صاحب ! بیا څه پیښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شیخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګیدا غږونه راغلل. شیخ صاحب وویل:

پیر صاحب! خدای پوهیږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پیر صاحب وویل: اخر څه خبره ده؟

شیخ صاحب وویل: نه پوهیږم، خو هغه مسین منګی په دوکان کې کونج په کونج لګیږي او له الماریو نه سامان غورځوي.

_د خدای بنده، وخت ناوخت څه خیر خیرات وباسه، ټول عمر دې په شومتیا کې تیر کړو. څه خو د الله باچا د درویشانو خیال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتیجه ده، په دوکان دې د تورې بلا سیوری شوی دی.

_پیر صاحب هر څه چې کیږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو ژر چې کیږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

_خلاص به شې، خلاص به شې، خو،

_د (خو) ځای دې په کې نه پریږدم. پیر صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پیر صاحب په داسې حال کې چې وریځې یې نیمایي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو یې شیخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور یې درانه درانه قدمونه واخیستل. څنګه یې چې د دوکان ور نیم کښوکړ، منګی راغی او د پیرصاحب په سینه مزبوت ولګیده. پیرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پریوت او د منګي له خولې نه یوه توره پیشو په کراره راووته او په یوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شیخ صاحب وویل:

"ما به تاسې ته نه ویل چې دا جعلي پیر دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جیبونه په چل ول تشوي، دا پیر نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته یوه خوله شو او له دې محلې نه یې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر یم چې په دوه چنده قیمت یې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو لیدل چې په منګي کې پیشو ننوتې وه او ده لا څه څه ویل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب چې د شیخ صاحب خبرې په سړه سینه واوریدې، نو د حق یاهو نارې یې له خولې وایستلې او ویې ویل :

"شیخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پیشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پیشو کې هم څه ننوتي وو.

د شیخ صاحب سر چې د پیر صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې یې پر ځمکه وګنډلې او غوږونه یې بوخ ونیول چې په دې کې پرې پیر صاحب ورغږ کړ:

ـشیخ صاحب! ګوره چې زما شیریني دې له یاده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته یې چې د محلې په بازار ګوټي کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندویه ټولنې ځیني غړیو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټي کې یې له یوه سر نه تر بل سر پورې په دیوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټریننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګیږي او خپله اسلامي فریضه ادا کړي. دغه راز یې په پاڼو کې د مجاهدینو دیوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندویه ټولنې په ملتیا په محله کې کور په کور وګرځېدل او له مجاهدینو سره د مرستې غوښتنې یې وکړې. زموږ په محله کې چې زیاتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځینو ځوانانو ټره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټریننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو په کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټریننګ په لست کې یې نومونه ثبت کړل. او وعده یې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټریننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسیده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضیت خبرې کولې . د خبرو په ترڅ کې یې وویل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه یې په عملي جهاد کې د برخې اخیستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدینو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسیده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډېره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې لیدل کیده. هر وخت به په کې د چایو پریماني وه. څوك به په چایو جوړلو بوخت وو او چا به میلمنو ته د چایو پیالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدینو د محلې په ټول بازار کې بینرې وځړولې. په بینرو لیکل شوي وو:

))قربانی کی کهالین کشمیري مجاهدوکو عطافرماین.

اپناعطیات اورقرباني کی کهالین اپنا علا قی مین جامع مسجد کی سامنی دفتر مین جمع کراین . شکریه((.

منجانب : تنظیم المجاهدین کشمیري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بینرې ولیدې په تندي کې یې ګونځې وغځېدې په قهراوغضب یې بینروته وکتل او له ځانه سره وګونیده دمجاهدینو په دفتر بې له سلامه تیرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسیده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نیمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسیدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صيب دقربانۍ په فلسفه اومسايلو خبرې كولې. وخت داتوبجو نه په تيريدو و. دزياترو خلكو نظرونه په هغه ديوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګيدلی و اوپه سواليه انداز به يې دامام صيب په لوركتل. چې په دې وخت كې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب كړه ويې ويل:

په كتاب كې راغلي دي چې وړې وي راشي كيني په بلۍ ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نوای مومنانوورونو! وركړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبياوو كرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساكينو ته. اووركړئ څمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې كتابونه دفقې اوعلم ددين خپل .

امام صاحب لږه شيبه چوپ پاتې شو په مقتديانو يې ښكته پورته نظر واچاوه اوزياته يې كړه:

اوريدلي مې دي چې شته ځينې كسان چې نه و باسي څمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې كوي ترينه وړۍ په واسطه دپاكي ياچړې ! نوای مومنانو ورونو نه كيږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ څمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پيداشوي دي ځينې خلك چې په نوم دكشميري مجاهدينو ټولوي څمړې دقربانۍ اوګرځوي يې ذريعه دمعاش خپل. نوای مومنانو ورونو ! ورنه كړئ داسې خلكوته څمړې دقربانۍ چې نه كيږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالی كې .

امام صاحب به لا نورهم څه ويل، خو دساعت ستن اته نيمو ته رسيدلې وه. د مقتديانو دصبر پيمانه لبريزه شوې وه، د وروسته نه خلكو په صفونو جوړولو پيل وكړ. امام صيب مجبوراًً دلوی اختر دلما نځه نيت تازه كړ. لمونځ اداشو ، خطبه وويل شوه، په مسجد كې داختر دمباركيو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګونې نه راوايست ، په كوڅه كې دمجاهدينو بينرې همغسې ځړيدلې خو دفتر ته يې غټ كولپ لګيدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي میلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شرق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څیړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلې دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډیرې تونده له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوك ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع یې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر کوره په سپور او پلې مزل له سره پوه شوی نه و. چې په کور ستړی ستومانه ننوت، نو له ورایه یې مشر زوی ورته سلام وکړ او په خوشحالۍ یې ورته یو سرخلاصی لیك ورکړ. لیك په اردو ژبه و. ژباړه

کمال صاحب! سلامونه، څرنګه چې د کلنۍ ازموینې نتیجه اعلان شوې ده، له نیکه مرغه کامران د ټول ښوونځي د شاګردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولګي نه فارغ شوی دی، چې تاسې ته مبارکي وایو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځی د نرسرۍ نه تر پنځم ټولګي پورې دی او هر کال موږ له پنځم ټولګي څخه د ممتاز شاګرد د بریالیتوب په ویاړ یو شاندار پروګرام جوړوو، چې دا نیکمرغي ستاسې د زوی (کامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروګرام کې د خصوصي میلمه په توګه سبا سهار انشاالله په اتو بجو ګډون کوئ، مننه.

د لیك په لوستلو د کمال صاحب وښکي و غځېدل، زوی یې په غېږ کې ونیوه، په دواړو رخسارونو یې ښکل کړ او د لسو روپو نوټ یې ورته په ګوتو کې کېښود.

کمال صاحب چې څو شیبې له مخه تك تور ګرځېدلی و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره یې ټوکې ټکالې پیل کړې او د ماښام ډوډۍ یې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په کټ کې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع یې یو ځل بیا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هیوادوالو په حال یې افسوس وکړ چې په پردیو ټولنو کې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل کوي. د ذهن په پرده یې د فلم د صحنو په څیر ډېر یاران یو، یو تر نظره تیریدل چې دی یې له کلونو، کلونو راهیسې د لیدو په طمعه و، هغوی ټول ورته پردي ښکاره شول، په خپل ژوند یې فخر وکړ او له ځانه سره یې وویل:

شکر دی خدایه! که په خپل هیواد نه یو، نو د هیواد د ځمکې په سر خو آسمان وینو، دا ګوره په آسمان کې د ستورو نغری، دا پریونې او داد ستورو کټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې لیدل، کټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شکر دی چې کله ناکله راباندې د وطن لیونی او مست باد هم ولګي، په ایمان چې زړه مې پرې ښه شي.

کمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره کوله، چې خوب په خپله غېږ کې ونیوه.

سهار چې له خوبه پاڅیده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترینه هېره شوې وه. د کامران پروګرام ورياد شو. زر زر یې ولمبل، په ولاړه ولاړه یې یوه پیاله چای وڅښلې، د کامران د ښوونځي په لور وخوځېده او چې څنګه د ښوونځي په کوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپیکرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

ګلالیو ماشومانو! څرنګه چې د کامران د بریالیتوب په ویاړ راټول شوي یو، موږ سره په دې پروګرام کې د کامران پلار (کمال صاحب) خصوصي میلمه دی، خو تر اوسه یې تشریف نه دی راوړی، کله یې چې تشریف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدیر صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په پړقا کې ستیج ته تشریف راوړي او د ریاست په چوکۍ کیني.

د پروګرام پیل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرټیم پاتې شوی دی او نن یې مورږ او تاسې د بریالیتوب په ویاړ راټول شوي یو. ستاسې د لاسونو په پړقا کې تشریف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسیدلی و، د لاسونوپړقا چې لږه غلې شوه، نو د کامران په خواږه ترنم قومي ترانه پیل شوه چې ویل یې:

پاك سر زمین شاد باد

کشورحسین...

2002/ 02/ 28

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړېدې- نړېدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

"اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی" .

بل وویل:

"لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د ځمکې تناوونه"

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوځو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار گیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بنادئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پیدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایږو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګونډې سپی دا پیشنګوری خوري، ځمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګونډې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لږه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې څارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زموږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منني په ترڅ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زړه منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نوموړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستې او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډيپلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله مننه کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلي دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ مننه چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې ورينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گټه

په کار خو دا وو چې له څو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګیده چې تر اوسه مې د دین له حکمونو څخه یو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له یوې مخې غلط ویلو. له سه روزې نه پس مې د تبلیغ سره مینه پیدا شوه. له تبلیغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

یوه ورځ چې د مخه را ته د مازیګر له لمانځه نه پس د اعلان ویل شوي وو، په ډېر جرئت مې وویل:

-دوستانو او مشرانو، یو ضروري اعلان واورئ. زموږاو ستاسې کامیابي په دین کې ده. دین به په موږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به یو ورور د ایمان او یقین خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کینئ ، الله تعالی به ډېر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډېره طمعه پیدا شوه. د دعا نه پس د خدای ولیان راټول شول او یو ورور پورته شو او په ایمان او یقین یې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او یو کس به لیکلې. یو کس پورته شو، خپل نوم یې واخیسته او په روانه هفته کې یې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د یوې میاشتې اراده یې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: ولیکه، کرامت څلور میاشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبلیغي یارانو راته له نیك عمل سره د توفیق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځینو خو راته په ملا د شاباسي ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خویندې یو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غیاب کې د بچو خواریدل مخې ته کول، ورونو به مې کورني مسوولیتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راڅخه بیخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسیده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو میاشتو په اراده ووتم. تشکیل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب لیرې پرتې سیمې او لویو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تلیفون اخیسته چې بلا پیسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نیغ نیغ کیدل.

هغه وخت هم راورسیده چې څلور میاشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډېره خوشحاله وه. څو ورځې خو یې د یوه میلمه په څیر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مینه ښودله، هر چا به په امیر صاحب بللم او که رښتیا درته ووایم په ما به د امیر صاحب غږ ډېر ښه لګیده. یوه شي ته چې ځوریدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډېر بېسره شوی و او ورپې لور خو مې له سره نه پیژندم. نو څنګه به یې پیژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډېره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډېر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوځې ته ارتوي. ته لا څنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وې، سي، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، څوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او رښتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهري نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وایي.

/ 199912/03

پیښورر لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپیرۍ او دیو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه یې تخیل غزونې وکړې، له زړه نه یې نرۍ څړیکه پورته شوه او ځنګه چې یې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پولیسو نه پرې یوه غږ وکړ:

ـدې خوا راشه! دا کنځلې دې ځنګه وکړې؟

ـکنځلې خو مې نه دي کړي تانېدار صاحب.

ـچې کنځلې دې نه کولې، نو بیا دې د سودایانو په څیر له ځانه سره څه اوتې بوتې ویلې؟

ـاوتې بوتې خو مې نه دي ویلي تانېدار صاحب.

ـاخر څه بکواس دې کولو، شابه ووایه که نه چمړه درنه وباسم.

ـهسې ما ویل ښاپیرۍ یو څه راوړي وو، خو د دیو بوږنوونکی غږ یې چې واوریده، نو په یوه ترپ کې یې پښې واېستې.

ـغلی شه، د خان بچیه. په ویښه خوبونه ګورې او هغه هم د دیوانو او ښاپیرو، چرسي خو به نه یې؟

ـنه قربان.

ـدا قربان دې د چرسیانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې یې بند کړئ .

12 /04 /2001پېښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بیګا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که یوه سترګه خوب یې کړی وي. نن یې له سهاره مازیګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د میاشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړۍ به یې ساعت ته کتل، کله به یې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا ځیده او بې مقصده به یې داسې ګړندي ګامونه واخیستل، لکه له کوم چا نه چې غل جیب وهلی وي .

شهسوار له یوې میاشتې راهیسې په انټرنیټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پیل کې یې له انټرنیټ سره دومره مینه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کیده. ماته کوډه انګریزي یې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله یې تر ګودره رسولی شوه.

تیره ورځ چې شهسوار په انټرنیټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه یې ولیدل چې په اصطلاح په لین کې وو. یو یو یې له نظره تیر کړ، د نرګس په نوم یې زړه اوبه وځښلې، موس یې د نرګس په نوم کلیك کړ، لږه شیبه وروسته د نرګس وینډو پرانیستل شو او له واره یې ورته ولیکل:

ـسلام نرګس.

ـوالیکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ـبخښه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار یم، څو کلنه یې؟

ـکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ویشت او درویشت کلونو تر منځه یم، ته څوکلن یې؟

ـزه به د 2002 م کال د اپریل په لومړۍ نیټه پنځه ویشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ـرښتیا درته ووایم.

ـکه پول را سره ونه کړې، نو رښتیا به راته ووایې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پیدا یې.

ـښه، نو چې رښتیا را باندې وایې، نو ما واده کړی دی.

ـمیرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـهو، ډېره ښکلې ده.

ـسواد لري؟

ـهو، د پیښوریانو په اصطلاح میټرك پاس ده.

ـله تا سره مینه لري؟

ـهو، له حده زیاته.

ـاو ته له هغې سره مینه لرې؟

ـمتاسفانه د ښکلي صورت او نیك سیرت سره- سره کابو دا څلورمه میاشت ده، چې هیڅ مې په زړه کې دهغې مینه ځای نه نیسي.

ـدا ولې؟

ـنه پوهیږم، خو دومره ویلی شم چې د زړه بیله دنیا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټینګ کې اخته یم، ستا مینه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

ـتا زه لیدلې یم؟

ـنه، د سر په سترګو خو مې نه یې لیدلې، خو د زړه په سترګو دې وینم او ښکلا ته دې حیرت وړی یم.

ـته خو لیونی نه یې؟

ـنه ګرانې، خو مینه ضرور لیونۍ وي.

رښتیا تا خو دا ونه ویل چې تعلیم دې څومره دی!؟

ـزه هم په اصطلاح میټرك پاس یم.

ـچیرته اوسیږې؟

ـهمدلته، په پیښور کې.

ـته واده شوې یې؟

ـهو، دا څویمه میاشت ده چې واده کړې یم.

ـخاوند دې څنګه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـخاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

ـله خاوند سره دې مینه لرې؟

ـبې اندازې مینه ورسره لرم.

ـاو هغه له تا سره مینه لري؟

ـنه خیر، له ډیرو کوښښونو سره- سره ونه توانیدم چې په زړه کې یې ځای پیدا کړم.

ـخاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پریښتې سره مینه نه کوي.

ـشهسوار خانه، زما وخت په پوره کیدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

ـپریښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته ولیکم، دادی زه خپل عکس درلیږم او له تا نه هیله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راولیږې.

ـسمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

ـد خدای په امان، پریښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د یاهو په میسنجر کې له ځانه سره ونیوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلي وخت انټرنیټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ یې خپل امیل چیك کړ، ویې لیدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ یې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کلیک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله یې سترګې ولګېدې

My Dear Frend This Picture for u. تر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلایي ویښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د یوې حیاناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځیږي. د شهسوار له خولې ناخوداګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتیا هم پریښته ده،. دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده لیدلې. چې عکس یې رالیږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړیږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل میسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاین و ه. پیغام یې ورته ولیږه، د عکس د رسیدو یې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره یې د چټینګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه میسنجر خلاص کړ ویې لیدل چې نرګس په لاین کې ده. موس یې پرې کلیك کړ او له واره یې ورته ولیکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــپرېښتې سلام.

ـــواليکم سلام شهسواره.

ـــد عکس را ليږلو دې يوه دنيا مننه، واقعاً ډېره ښکلې يې او که مبالغه يې و نه ګڼې نو زه خو يې د ښکلا تکميل بولم.

ـــشهسواره، زه خو د ښکلا په تکميل عقيده نه لرم.

ـــد ښکلا په تکميل به دې عقيده پيدا شي، خو که يو ځل دې پر چا زړه وبايله.

ـــکه درته ووايم چې ما هم زړه بايللی، نو ته به باور وکړې؟

ـــځنګه به باور نه کوم، ته خو پرېښته يې او پرېښتې خو دروغ نه وايي. خو دا راته ووايه چې هغه نيکمرغه انسان څوك دی چې پرېښتې پرې زړه بايللی دی؟

ـــهغه نيکمرغه انسان ته يې.

ـــدا څه وايې، داسې به نه وي!!

ـــهمداسې ده.

ـــنه، نه داسې مه وايه. ژر شه ووايه چې ما ټوکې کړې دي، که نه زه به له ډېرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ـــنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ـــښه دا راته ووايه چې ځنګه کېدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووينو!؟

ـــځنګه چې ستا خوښه وي، خو له يوې خبرې نه ويرېږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا ميرمن خبره شي، نو بيا درته څه جنجال پېښ نه شي.

ـــته د دې خبرې هيڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبرېږي نه او که خبره هم شي، زه يې دومره په کيسه کې نه يم.

ـــښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به ووينو.

ـــزه خو وايم چې همدا نن په همدې شيبه مو سره ليدلی وی.

ـــنه ګرانه، اوس خو نه کېږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووينو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_سمه ده، سبا ته د مازیگر په څلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان دورورسوم . او رښتیا ځنګه به سره پیژنو؟

_اسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

_نه ګرانې، تورې جامې مې هیڅ نه خوښیږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زیات بدې شي.

_ښه نو ته ووایه چې څنګه جامې واغوندم؟

_هر څنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څیر دې یوه زیږه لوپټه له غاړې تاوه کړې وي او بې لستوڼو کمیس دې په تن وي، نو پیژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

_بلکل سمه ده، تر سبا مازیګره پورې د خدای په امان، ستا پرینښته.

_د خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره څلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځیده. باغ ته چې ورسیده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقیقې تیرې وې. سم له واره یې د باغ جنوبي لور ته حرکت پیل کړ. له لیرې یې ولیدل چې یوه سر لوڅې انجلۍ چې زیږه لوپټه یې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر څنګ ولاړه ده او یو سور ګلاب یې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره یې پرې غږ وکړ چې پریښتې!

جینۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله میرمن دومره بې حجابه ولیده، نو له پښو نه یې ځمکه وتښتیده.

عرفان کلتوري مرکز، پیښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمان دی ایمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پېښور کې اوسیده، ګوښې د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګړندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پرېښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپرسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library